

บทความวิจัย

สื่อและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นนวัตกรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 จำรุณ กสิวัตร¹

Received 8 November 2021

Revises 9 December 2021

Accepted 12 September 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะของสื่อที่เป็นตัวสินค้าที่จะให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ได้เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม 2) เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารของครูนักเรียนที่จะสื่อสารกันในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงชั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย 17 คน เลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรผู้นำการพัฒนาที่ยั่งยืน (นพย.) ของมูลนิธิชัยพัฒนา โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบผลการสัมภาษณ์ โดยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ และตรวจสอบผลว่าตรงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีประสบการณ์สูงโดยเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะของสื่อที่เป็นตัวสินค้านวัตกรรมของโรงเรียน 2) การสื่อ ควรมีการสื่อสารโดยใช้สื่อหลายรูปแบบ ทั้งออนไลน์ ประชุมผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนกับลูกค้าให้นักเรียนได้เรียนรู้ และทุกประเด็นที่พบและถูกยืนยันสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกข้อ

คำสำคัญ: สื่อ, การสื่อสาร, เศรษฐกิจพอเพียง, ชั้นนวัตกรรม, การเรียนรู้

- Inthanon, S. (2018). *Hate speech*. Bangkok: Natchwat.
- Lanka, W. et al. (n.d.). *Online gambling addiction behavior research report: Causal factors, processes, behavioral sciences effects and guidelines for helping students with online gambling addiction for school guidance teachers*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Letratthamrongkul, W. (2021). Cyberbullying among Secondary School Students: Prevalence, Problemsolving and Risk Behaviors. *NEU Academic and Research Journal*, 11(1), 275-289.
- National Health Foundation. (2020). *Protect children and youth from online threats experiences and lessons from 10 provinces*. Bangkok: National Health Foundation.
- Puttipirunwong, W. (2019). *Online gaming that affects the aggressive behavior among adolescents in Amphoe Muang, Chonburi*. Master of Arts in Political Science Program in Justice and Social Administration, Burapha University.
- Sittichai, R., & Tudkuea, T. (2017). Cyberbullying behavior among youth in the three southern border Provinces, Thailand. *Academic Services Journal Prince of Songkla University*, 28(1), 86-99.
- UNESCO. (2013). *Global media and information literacy (MIL) assessment framework: Country readiness and competencies*. Paris: UNESCO.
- UNESCO. (2019). *Behind the numbers: Ending school violence and bullying*. Paris: UNESCO.
- Wilson, C. et al. (2011). *Media and information literacy: Curriculum for teachers*. Paris: UNESCO.

Media and Communication for Learning Innovative Step of Sufficiency Economy Philosophy for Grade 7 to Grade 9 Students in Secondary School

JUMROON KASIWAT²

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the characteristics of the media as a product for Grade 7 to Grade 9 students in secondary school to learn Step 3: Innovation Step of Sufficiency Economy Philosophy, and 2) to study the teachers' and students' communication methods in Step 3: Innovation Step of Sufficiency Economy Philosophy. This study was qualitative research, and interviews were conducted with the target audience, consisting of 17 students chosen through purposive sampling. All of them were students in the group of the Sustainable Development Leaders Program (SDL) of the Chaipattana Foundation. Inspection techniques were used, and the interview results from 3 rounds of Delphi technique were examined by 3 eminent people to see if the media were adequately consistent with the Sufficiency Economy Philosophy or not. The research results showed that 1) the characteristics of the media that were the number 1 product should have characteristics for students to think, collaborate, and produce in order to make the product come out as an innovative school product. 2) There should be many forms of media, both online conferences and parent meetings, to let schools and the customers communicate so that students learn something, and all found issues should be confirmed to be consistent with all principles of the Sufficiency Economy Philosophy.

Keywords: Media, Communication, Sufficiency Economy Philosophy, Innovation Step, Learning

² Ph.D., Graduate School of Commerce, Burapha University

บทนำ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชดำรัสไว้ว่า

“คนไทยเป็นจำนวนมากอาศัยอยู่ในชนบท เมื่อมีคนอยู่มากย่อมมีปัญหา มากเป็นธรรมดา ปัญหาชนบทเกี่ยวเนื่องด้วยการดำเนินชีวิตของประชาชน และการทำมาหากินส่วนใหญ่ผู้ที่อยู่ในชนบทจะประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ที่ดิน น้ำ พันธุ์พืช แรงงาน ดินฟ้าอากาศ และตลาด ถ้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งขาดแคลน รายได้ก็จะน้อย ผลผลิตอาหารได้ไม่พอกิน” (Office of the Royal Development Projects Board (ORDPB), 2016)

จากพระราชดำรัส ดังกล่าวนักวิชาการได้มีการนำไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน เพื่อที่ฝึกให้นักเรียน เรียนรู้ในการแก้ปัญหา หากพบปัญหาดังกล่าวในอนาคต เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เช่น โรงเรียนคุระบุรี (ชัยพัฒนาพิทยาคม) จังหวัดพังงา (Thanomsing, 2016) สอดคล้องกับ Turner et al. (2018) ที่พบว่าการเรียนรู้ของนักเรียนจะต้องมาจากการนำเป้าหมายการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบการประเมินการเรียนรู้ และการวางแผน เพื่อการเรียนรู้จะเกิดประสบการณ์จากการเรียนรู้ และการเรียนรู้ของนักเรียนที่สามารถแก้ปัญหาเป็น ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ดี คือ การเรียนรู้หลักการของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่พบว่ามี 3 ระดับ ได้แก่ ขั้นที่ 1 กินอะไรปลูกสิ่งนั้นเหลือขาย ขั้นที่ 2 ขึ้นรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ขั้นที่ 3 ขึ้นนวัตกรรม นำนวัตกรรมมาขับเคลื่อน (Wiroonraj, 2017)

สำหรับคุณค่าที่เกิดจากนวัตกรรม นวัตกรรมจะสร้างผลตอบแทนหรือให้คุณค่ากับผู้สร้างหรือเจ้าของนวัตกรรมนั้น (Keeley, 2015) สอดคล้องกับ Fagerberg (2005) ที่พบว่านวัตกรรมเป็นกระบวนการให้มูลค่าเพิ่ม ให้ความแปลกใหม่กับองค์กร ให้เกิดสินค้าและบริการใหม่ ๆ จะมีประโยชน์ในเชิงธุรกิจ

ดังนั้นจะพบว่าสื่อประกอบการสอนที่ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้แก่ สินค้าและบริการที่มีนวัตกรรม แปลกใหม่ และสามารถขายเพื่อสร้างมูลค่าให้เห็นว่า

นวัตกรรมนำมาซึ่งมูลค่าเพิ่ม สอดคล้องกับโรงเรียนพอเพียงของกระทรวง
ศึกษาธิการ ที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน และโรงเรียนพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ ยังมีสื่อที่เป็น
ตัวสินค้าโรงเรียน ในการให้นักเรียนได้เรียนรู้ เรื่องอาชีพที่ต่อเนื่องจากหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย (Ministry of Education, 2017)

แต่สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ จะเน้นศึกษาสื่อประกอบการเรียนการสอนที่
อาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม และการสื่อสารระหว่าง
ครูกับนักเรียนเพื่อสร้างกำลังใจ โดยอาศัยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เป็นองค์ประกอบ
ว่าควรมีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะของสื่อที่เป็นตัวสินค้าที่จะให้นักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ได้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ขั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม
2. เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารของครูนักเรียน ที่จะสื่อสารกันในหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงขั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม

วรรณกรรม

สำหรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะอยู่ในรูปที่รู้จักกันดีว่า
3 ห่วง 2 เงื่อนไข เงื่อนไขที่ 1 เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึงทำอะไร ต้องยึดความ
ถูกต้อง จริยธรรม ศีลธรรม กฎหมาย เอื้อเฟื้อ มีเมตตา มีความกรุณา ไม่เอาเปรียบ
เอาเปรียบ มีความยุติธรรมยึดถือภูมิปัญญาท้องถิ่น เงื่อนไขที่ 2 เงื่อนไขความรู้
หมายถึงทำอะไรในงานหรือเรื่องนั้น ๆ ต้องมีความรู้จริงในเรื่องที่ทำ ห่วงที่ 1
มีเหตุผล หมายถึง การทำอะไรจะต้องมีเหตุผลว่าทำเช่นนั้น เพราะอะไร
ต้องเป็นเหตุผลที่รับฟังแล้วเป็นที่ยอมรับเป็นความจริง ห่วงที่ 2 ความพอประมาณ
หมายถึง ทำอะไรต้องไม่มากไม่น้อยเกินไป ทำหรือกำหนดด้วยพอประมาณ
ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน แม้แต่ตนเอง ห่วงที่ 3 มีภูมิคุ้มกัน หมายถึง มีการป้องกัน

ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยคิดทำอย่างรอบคอบตามภูมิสังคมที่ควรจะเป็น มีแผน
วิธีการที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ (Office of the Royal Development Projects
Board (ORDPB), 2016)

แนวคิดการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Tantivejkul (2016) กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
แบ่งออกเป็น 3 ชั้นระยะได้แก่ 1) ชั้นระยะกินอะไร ปลูกสิ่งนั้นเหลือแบ่งขาย
2) ระยะการรวมกลุ่มของประชาชน ร่วมกันทำจะได้ช่วยปรึกษาหารือ
จะมีปริมาณส่งออกมากพอต่อตลาด 3) ชั้นระยะที่ 3 นวัตกรรมและมีมูลค่าสูง
การทำผลผลิตไม่ว่าจะเป็นการเกษตร อุตสาหกรรม การศึกษาหรือไม่ว่าอาชีพ
อะไรก็ตามในขั้นนี้คือระยะนวัตกรรม คือ การมีนวัตกรรม สินค้า บริการมีมูลค่าสูง
ดังนั้น โรงเรียนและผู้นำชุมชนควรร่วมมือกันส่งเสริมให้พัฒนาในรูปแบบสินค้าต่าง ๆ
ของนักเรียนให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยให้สร้างเป็นธุรกิจของโรงเรียน หรือธุรกิจ
ของชุมชน โดยโรงเรียนและชุมชนควรร่วมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นรูปแบบของสหกรณ์
โรงเรียนและผู้นำชุมชน ช่วยกันหาช่องทางทางการตลาด เพื่อกระจายสินค้าออก
สู่ตลาดภายนอก เป็นการสร้างรายได้และอาชีพให้กับโรงเรียนและชุมชนต่อไป
ตามหลักการพัฒนาสินค้าเข้าสู่นวัตกรรมขั้นที่ 3 (นวัตกรรมและมูลค่าสูง)
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความสอดคล้องกับนโยบายในยุค
ไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป เช่น กรณีของโรงเรียนคุระบุรี (ชัยพัฒนาพิทยาคม) จังหวัด
พังงา

แนวคิดปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการจัดการ ศึกษา

Puenpasuk (2019) การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการศึกษาเป็นการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาค
การศึกษาทุกระดับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิต
ประจำวันและการปฏิบัติภารกิจหลักที่สำคัญ เช่น การบริหารการศึกษา
การบริหารงบประมาณ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้การจัดการกิจกรรม พัฒนา

นักเรียนเป็นต้น เพื่อท้ายที่สุดแล้ว จะเกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนจนเป็นวิถีชีวิต ปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียน เด็กและเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย “พอเพียง” (Sufficiency Mindset and Behavior) จะเป็นการส่งเสริมให้สามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างมั่นคง และยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการได้วางแนวทางพัฒนาให้สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาให้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ ซึ่งมีการดำเนินการติดตามและประเมินผลทุกระยะ โดยมีขอบเขตของการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (Thammatasananon, 2017) ส่วน Puenpasuk (2019) ซึ่งพบว่าข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ให้นิยามสถานศึกษาว่า “สถานศึกษาพอเพียง” ปัจจุบันมีการประเมินและผ่านจำนวน 14,602 แห่ง และมีศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาจำนวน 39 แห่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2560 มีเป้าหมายให้สถานศึกษาทั่วไปต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงครบทุกแห่งและให้มีศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาครบทุกจังหวัด ในปี พ.ศ. 2558 และครบทุกเขตพื้นที่การศึกษาภายในปี พ.ศ. 2560 ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ต้องน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการเรียนการสอน จากการประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์สถานการณ์ร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนต้องดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง เป็นแบบอย่างและพัฒนาในระดับสูงขึ้นไป

“สถานศึกษาพอเพียง” สรุปลงได้ว่ามีพื้นที่ที่ตั้งอยู่ใน 66 จังหวัดของประเทศไทย ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการเรียนการสอนของนักเรียนแต่ละโรงเรียน คือ 1) การเลี้ยงปลา เช่น การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารชนิดต่าง ๆ 2) การปลูกพืชผักสวนครัว เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ 3) การเลี้ยงไก่ไข่และเปิดไข่ เช่น การทำไข่ไอโอดีน ไข่เยี่ยวม้า ไข่เค็ม ฯลฯ 4) การเพาะเห็ดชนิดต่าง ๆ เช่น การแปรรูปอาหารแห้ง เห็ดสามรสอบกรอบ 5) การผลิตน้ำดื่ม เช่น น้ำดื่มคลอโรฟีส น้ำดื่มน้ำแร่ ฯลฯ และ 6) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ (Department of Local Government Promotion, 2016; Philosopher of the Land, 2020; Technologychaoban, 2021)

จากประเด็นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม และจากการดำเนินการที่ผ่านมาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาให้นักเรียนได้เรียนโดยกำหนดให้โรงเรียนที่มีความพร้อมและจัดหลักสูตรที่ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเรียน เรียกโรงเรียนเหล่านี้ว่าโรงเรียนพอเพียง จะเห็นว่า โรงเรียนพอเพียงจะปลูกฝังให้นักเรียนสามารถเรียนรู้อาชีพตั้งแต่ยังเป็นนักเรียน โดยมีสื่อประกอบการเรียนด้วยสินค้าโรงเรียนที่มีนวัตกรรม

ความหมายและประโยชน์ของนวัตกรรม Fagerberg (2005) สรุปลงไว้ว่า นวัตกรรมเป็นกระบวนการให้มูลค่าเพิ่มให้ความแปลกใหม่ สินค้าและบริการใหม่ เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจ Keeley (2015) พบว่า การสร้างให้เกิดนวัตกรรม จะสร้างทำให้เพิ่มขึ้น Chaisanit (2010) พบว่า การทำสื่อใหม่ ๆ เปลี่ยนแปลงการผลิตกระบวนการ จะต้องใหม่อย่างเห็นชัดเจน และต้องเพิ่มมูลค่าจึงเป็นนวัตกรรม

จากวรรณกรรมทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะพบว่าการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ได้เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม จะมีประเด็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนว่า ตัวสินค้าโรงเรียนที่จัดว่าเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ควรมีลักษณะ องค์ประกอบอย่างไร และการสื่อสารของครูกับนักเรียนให้เข้าใจเกิดทักษะในเรื่องสินค้าโรงเรียนที่มีนวัตกรรม ควรสื่อสารอย่างไร ให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจ

นวัตกรรมการศึกษา

การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน ศตวรรษที่ 21 จะมีการใช้เทคโนโลยีเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน มุ่งใช้ในการปรับกับฝ่ายบริหาร และฝ่ายอื่น ๆ และนำไปใช้ในกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นระบบ เข้าถึงความรู้ พัฒนาความรู้ นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้การเรียนการสอนใช้สื่อหลายมิติและการสื่อสารหลายรูปแบบ เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น (Dangpirom, 2019)

และ Chaemchoy (2012) ได้นำแนวคิดของ Rogers มาประยุกต์และนำเสนอกระบวนการเผยแพร่นวัตกรรม ด้วยวิธีการสื่อสาร ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้นวัตกรรม 5 ขั้นตอน ความรู้ ชักชวน การตัดสินใจ การนำไปใช้ และการยืนยันสื่อและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนโดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สื่อตามพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 ได้ให้ความหมายของสื่อว่า

“สิ่งที่ทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร เครื่องหมาย ภาพ หรือเสียง ไม่ว่าจะได้ทำ
ในรูปแบบของเอกสาร สิ่งพิมพ์ ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี รูปภาพ

ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่ายภาพยนตร์ วิดีทัศน์ การแสดง
ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือรูปแบบอื่นใดตามกำหนดในกฎกระทรวง”

(Safe and Creative Media Development Fund Act, 2015)

Bamrungphakdi and Ruyuenyong (2019) ทำการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ความรู้ที่ให้นักเรียนต้องเป็นความรู้สากล ควบคู่กับการวิวัฒนาการของโลกยุคปัจจุบัน

Chanruam (2017) นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ พบว่า โรงเรียนมีการเรียนการสอนเชื่อมโยงสู่อาชีพ 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มเป้าหมายเจาะจงที่นักศึกษาหลักสูตร นักบริหารเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (นพย.) ซึ่งหลักสูตร นพย. เป็นหลักสูตรของมูลนิธิชัยพัฒนาที่สอนการบริหารงานที่ยั่งยืน โดยอาศัยหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ซึ่งหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 1 ใน 21 ประการของหลักทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ดังนั้น กลุ่มเป้าหมายนี้ จึงเป็นเป้าหมาย บุคคลที่มีความรู้เรื่องนี้เป็นอย่างดี จำนวนเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง จำนวน 17 คน

ทั้งนี้คำถามครั้งที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิด สอบถามเรื่องที่สื่อที่โรงเรียนควรใช้สอบและวิธีการสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจ โดยที่เทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วย 3 รอบ รอบที่ 1 แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเป้าหมาย แสดงความคิดเห็น จากนั้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์คำตอบโดยละเอียด แล้วสังเคราะห์ประเด็นเหมือนกันไว้ด้วยกัน รอบที่ 2 นำข้อความที่สังเคราะห์จากรอบ 1 มาสร้างคำถาม โดยใช้แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามให้เลือกว่า เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยหากเห็นต้องประเมินค่า 5 ระดับให้ด้วย 5 คือ เห็นด้วยมากที่สุด 4 คือเห็นด้วยมาก 3 คือเห็นด้วยปานกลาง 2 คือเห็นด้วยน้อย 1 คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด (Saenglert Uthai, 2015) รอบที่ 3 ดำเนินการระบุว่าเดิมในแต่ละข้อผู้ตอบให้ไว้ระดับใด และข้อนั้นมีค่าเฉลี่ยเท่าไร ให้กลุ่มเป้าหมายยืนยันกลับมาอีกครั้งว่าในแต่ละข้อ จะเปลี่ยนใจในการให้ค่าระดับคงเดิมหรือเปลี่ยนเป็นอะไร นำมาคำนวณค่ามัธยฐานมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 ค่าพิสัยควอไทล์ ข้อใดมีค่า ไม่เกิน 1 เอาคำตอบข้อนั้นไว้ (Timothy, 2011) ถือว่าเป็นคำตอบที่มีความสอดคล้องที่สุด และพิจารณาว่า จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อใดเห็นมากกว่าให้ข้อนั้นมีความสำคัญมากกว่าข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นน้อยกว่า

ผลการวิจัย

คำถามสำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน จากการทบทวนวรรณกรรม การสอนให้นักเรียนรู้จักนวัตกรรม ครูและนักเรียนจะร่วมกันผลิตสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ขึ้นมา เพื่อสอนให้รู้จัก การสร้างนวัตกรรม โดยให้มีประสบการณ์ผ่าน ตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากเห็นด้วย กรุณาให้ความเห็น ในประเด็นสื่อประกอบการเรียนการสอนที่เป็นตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และการ สื่อสารเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องนวัตกรรม ทั้งนี้ให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นแนวในการแสดงความคิดเห็น

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 17 ท่านได้ให้สัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ ตามประสบการณ์ และทักษะที่มีในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม จากการสัมภาษณ์ได้นำมาจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสื่อประกอบการ เรียนการสอน และกลุ่มการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจของนักเรียนที่เรียนรู้เรื่อง นวัตกรรม จากการสัมภาษณ์นำมาจัดกลุ่ม 2 กลุ่มดังกล่าว ได้ข้อคำถามเพื่อดำเนิน การในชั้นที่ 2 ไม่เห็นด้วยหรือเห็นด้วย หากเห็นด้วยในระดับเท่าไร 5-1 (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตามลำดับ) เมื่อได้แบบคำถามตอบกลับมาแล้ว ดำเนินการชั้นที่ 3 โดยหาค่ากลางจากนั้นแสดงให้ผู้ตอบเห็นว่าในแต่ละข้อ ผู้ตอบ ให้คะแนนไว้ในช่องใด จากนั้นให้ผู้ตอบคำถามยืนยันกลับมาว่าประสงค์แสดงความ เห็นในข้อนั้น ๆ ให้คะแนนเท่าเดิม หรือ เปลี่ยนแปลงเป็นอะไร เมื่อได้กลับมาแล้ว คำนวณว่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป และมีค่า I.R. ไม่เกิน 1 ถือว่าข้อนั้นยืนยันผล เห็นด้วยกับข้อนั้นให้คงไว้

ชั้นที่ 1 ไปชั้นที่ 2 ได้คำถามเกี่ยวกับสื่อประกอบการสอน และการสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ จำนวน 17 ข้อ จากนั้นดำเนินการส่งยืนยันผลครั้งที่ 3 ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการยืนยันครั้งที่ 3

กิจกรรม	ผลการศึกษาด้วยเดลฟายเทคนิค				สรุปผล
	ร่างเห็นด้วย	ตรวจสอบร้อยละ (Mdn)	และยืนยันผลระดับ I.R.	ความสอดคล้อง	
1. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนและประเภทของโรงเรียนที่พัฒนาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดไว้	15	88.2	4.0	เห็นด้วย 1.00 มาก	สอดคล้องที่สุด ยืนยัน
2. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าควรตอบโจทย์ชุมชน โดยการสร้างสินค้ามูลค่าเพิ่มและผลผลิตในชุมชน เช่น ขยะสดทำปุ๋ยน้ำ นำถุงกาแฟน้ำไปทำกระเป่า นำเมล็ดข้าวมาทำเป็นสินค้า เช่น เรียงเป็นรูปภาพ หรือแปรรูปเป็นน้ำนมข้าว, นำข้าวโพดมาผลิตเป็นน้ำนมข้าวโพด, บริการกำจัดขยะ เป็นต้น ขึ้นอยู่ว่าโรงเรียนจะมีวัตถุดิบและโอกาสจะดำเนินการอะไร	17	100.0	4.0	เห็นด้วย 1.00 มาก	สอดคล้องที่สุด ยืนยัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรม	ผลการศึกษาด้วยเดลฟายเทคนิค					สรุป ผล
	ร่าง ตรวจสอบ และยืนยันผล (N = 17)					
	เห็น ด้วย	ร้อยละ (Mdn)	ระดับ	I.R.	ความ สอดคล้อง	
3. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้าจะต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และมีความปลอดภัย	16	94.1	4.0	เห็นด้วย มาก	1.00 สอดคล้อง ที่สุด	ยืนยัน
4. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าเพื่อการดำเนินธุรกิจที่มีสินค้าและบริการครบตระหนักเสมอว่ามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น ต้องมีการบริหารความเสี่ยง	17	100.0	4.0	เห็นด้วย มาก	1.00 สอดคล้อง ที่สุด	ยืนยัน
5. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมและสินค้าโรงเรียนควรมีความสอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพภูมิประเทศ	17	100.0	4.0	เห็นด้วย มาก	1.00 สอดคล้อง ที่สุด	ยืนยัน
6. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้าครอบครัว นักเรียนและโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมกันคิดพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมสินค้าที่สามารถต่อยอดนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง	17	100.0	4.0	เห็นด้วย มาก	1.00 สอดคล้อง ที่สุด	ยืนยัน
7. การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้าต้องมีการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับลูกค้า โดยใช้ระบบช่องทางต่าง ๆ เช่น ทางออนไลน์, ประชุมผู้ปกครอง, หนังสือชี้แจง อย่าใช้สื่อชนิดเดียว ต้องใช้แบบผสม	17	100.0	5.0	เห็นด้วย มาก ที่สุด	1.00 สอดคล้อง ที่สุด	ยืนยัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรม	ผลการศึกษาด้วยเดลฟายเทคนิค					สรุป ผล
	ร่าง	ตรวจสอบ	และยืนยันผล (N = 17)	เห็นด้วย	ร้อยละ (Mdn) ระดับ I.R. ความ สอดคล้อง	
8. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าควรมี ลักษณะที่จัดทำด้วยฝีมือประณีต สวยงาม มีความคงทน ประหยัด และสร้างความพึง พอใจแก่ลูกค้า	16	94.1	4.0	เห็นด้วย มาก	2.00 น้อย	สอดคล้อง ไม่ ยืนยัน
9. การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง นวัตกรรมผ่านตัวสินค้าโรงเรียนจัดให้มี ขั้นตอนตรวจสอบกระบวนการผลิตสินค้า ด้วยการมีผู้เชี่ยวชาญมาดูกระบวนการ ต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเฉพาะขั้นตอนสุดท้ายที่ จะส่งมอบสินค้า	16	94.1	4.0	เห็นด้วย มาก	1.00 ที่สุด	สอดคล้อง ยืนยัน
10. การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง นวัตกรรมผ่านตัวสินค้าโรงเรียนมีนวัตกรรม และสินค้ามูลค่าเพิ่มสูงที่สามารถตอบโจทย์ ให้ผู้ผลิตมีรายได้เพิ่ม และผู้ใช้สินค้าได้ สินค้าคุณภาพ ดี มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นตาม ความต้องการ	16	94.1	5.0	เห็นด้วย มาก ที่สุด	1.00 ที่สุด	สอดคล้อง ยืนยัน
11. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้า นักเรียนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลิต ออกมา เป็นสินค้านวัตกรรมของโรงเรียน	17	100.0	5.0	เห็นด้วย มาก ที่สุด	1.00 ที่สุด	สอดคล้อง ยืนยัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรม	ผลการศึกษาด้วยเดลฟายเทคนิค				สรุป ผล
	ร่าง เห็น ด้วย	ตรวจสอบ ร้อยละ (Mdn)	และยืนยันผล (N=17) ระดับ I.R.	ความ สอดคล้อง	
12. การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง นวัตกรรมผ่านตัวสินค้าโรงเรียนมีการ ประสานความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชน ภาครัฐ ในการระดมเงินทุนเพื่อการ ผลิต การตลาด และการจัดการข้อมูล ข่าวสารที่จะช่วยขับเคลื่อนให้นวัตกรรม สินค้ามีความโดดเด่น	16	94.1	4.0 เห็นด้วย มาก	1.00 สอดคล้อง ที่สุด	ยืนยัน
13. การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง นวัตกรรมผ่านตัวสินค้าอนุรักษ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิใจในความเป็นไทย สืบสาน ศิลปะและวัฒนธรรมประเพณี นำ เทคโนโลยีที่เรียบง่ายมาประยุกต์ใช้ให้เกิด ความยั่งยืน	17	100.0	4.0 เห็นด้วย มาก	2.00 สอดคล้อง น้อย	ไม่ ยืนยัน
14. สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้า ควรให้นักเรียนแบ่งเวลาเรียนและการ ทำงานอาชีพให้มีความสมดุลกัน	16	94.1	4.0 เห็นด้วย มาก	2.00 สอดคล้อง น้อย	ไม่ ยืนยัน

จากตารางพบว่าสื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าและการสื่อสาร เพื่อให้
นักเรียนเข้าใจเรื่องนวัตกรรมทั้งหมด 14 ข้อ สามารถยืนยันผลใช้ได้จำนวน 11 ข้อ
แบ่งเป็นสื่อประกอบการเรียน จำนวน 7 ข้อ การสื่อสารจำนวน 4 ข้อ ประกอบ
การเรียนและหัวข้อการสื่อสารไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบว่าตรงกับ 3 หัว
ง 2 เงื่อนไข หรือไม่ เพื่อที่จะคัดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงมานำเสนอ โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้า

ให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนและประเภทของโรงเรียนที่พัฒนาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดไว้ ตรงกับเงื่อนไขความรู้ โดยครูจะต้องรู้นโยบายโรงเรียนกำหนด กำหนดไว้เช่นไร ไม่ดำเนินการที่ขัดกับนโยบายโรงเรียน

2) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าควรให้ตอบโจทย์คนในชุมชน โดยการสร้างสินค้ามูลค่าเพิ่มและผลผลิตในชุมชนพื้นที่ เช่น ขยะสดทำปุ๋ยน้ำ นำถุงกาแพ้น้ำไปทำกระเป่า นำเมล็ดข้าวมาทำเป็นสินค้า เช่น เรียงเป็นรูปภาพ หรือแปรรูปเป็นน้ำนมข้าว นำข้าวโพดมาผลิตเป็นน้ำนมข้าวโพด บริการกำจัดขุขี้ เป็นต้น ขึ้นอยู่กับว่าโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีวัตถุดิบและโอกาสจะดำเนินการอะไร ตรงกับเงื่อนไขคุณธรรม ที่นำมาสื่อที่มีอยู่ในชุมชนมาดำเนินการเป็นสินค้า ทำให้เกิดโอกาสในการสร้างรายได้ให้ชุมชน และราคาสินค้าจะต้องมีต้นทุนต่ำ 3) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้าจะต้องเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และมีความปลอดภัย ตรงกับเงื่อนไขคุณธรรม ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเสียและมีผลเสียต่อผู้อื่น 4) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าเพื่อการดำเนินธุรกิจที่มีสินค้าและบริการควรตระหนักเสมอว่ามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น ต้องมีการบริหารความเสี่ยง ตรงกับห่วงภูมิคุ้มกัน คือเมื่อรู้ว่ามีความเสี่ยงก็จำเป็นต้องมีแผนการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือความเสี่ยงที่จะเกิดในอนาคต 5) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าเพื่อเรียนรู้นวัตกรรมและสินค้าโรงเรียนควรมีความสอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพภูมิประเทศ ตรงกับห่วงที่ 1 ความมีเหตุผล มีเหตุผลที่จะต้องทำสินค้าสอดคล้องกับภูมิสังคม และสภาพภูมิประเทศ ซึ่งจะทำให้สินค้ามีความโดดเด่นในพื้นที่ 6) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้าครอบครัว นักเรียนและโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมกันคิดพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมสินค้าที่สามารถต่อยอดนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง ตรงเงื่อนไขความรู้ ด้วยการจัดทำหลักสูตรจกต้องให้ผู้ได้เสียมีส่วนร่วมด้วย 7) การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้าต้องมีการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับลูกค้า โดยใช้ระบบช่องทางต่าง ๆ เช่น ทางออนไลน์, ประชุมผู้ปกครอง หนังสือชี้แจง อย่าใช้สื่อชนิดเดียว ต้องใช้แบบผสม ตรงกับห่วงที่ 3 ความพอประมาณ

โดยที่สื่อปัจจุบันมีหลายรูปแบบ หากใช้สื่อเดียวยังจะน้อยเกินไป ไม่ครอบคลุม เป้าหมาย จึงใช้สื่อหลากหลายแต่ไม่มากเกินไป จนเกินกว่าผู้รับจะรับให้ตรงกับ กลุ่มที่รับสื่อที่แตกต่างกัน 9) การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่าน ตัวสินค้าโรงเรียนจัดให้มีขั้นตอนตรวจสอบกระบวนการผลิตสินค้า ด้วยการมี ผู้เชี่ยวชาญมาดูกระบวนการต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเฉพาะขั้นตอนสุดท้ายที่จะ ส่งมอบสินค้า ตรงกับเงื่อนไขความรู้ ควรรู้ กระบวนการต่าง ๆ อย่างชัดเจน 10) การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้าโรงเรียน มีนวัตกรรมและสินค้ามูลค่าเพิ่มสูงที่สามารถตอบโจทย์ให้ผู้ผลิตมีรายได้เพิ่ม และ ผู้ใช้สินค้าได้สินค้าคุณภาพดี มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นตามความต้องการ ตรงกับ เงื่อนไขคุณธรรมที่ผู้บริโภคได้สินค้ามีคุณภาพดี 11) สื่อประกอบการเรียนที่เป็น สินค้านักเรียนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลิต ออกมาเป็นสินค้านวัตกรรมของโรงเรียน ตรงกับห่วงที่ 1 ความมีเหตุผล มีเหตุผลที่ต้องร่วมคิด ร่วมทำ ผู้เรียนจึงจะสนุก ไปกับการเรียน 12) การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้า โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชน ภาครัฐในการระดม เงินทุนเพื่อการผลิต การตลาด และการจัดการข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยขับเคลื่อน ให้นวัตกรรมสินค้ามีความโดดเด่น ตรงกับห่วงที่ 2 มีภูมิคุ้มกัน การร่วมมือกับ ภาครัฐเอกชนในการหาทุนหาตลาดทำให้มั่นใจว่ามีเงินทุนในการผลิตพอและ มีตลาดที่ขายสินค้าโรงเรียนแน่นอน

สรุปผล

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากผลการยืนยันมากที่สุดไปน้อยสุด ดังนี้ อันดับ ที่ 1 ได้แก่ สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้านักเรียนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลิต ออกมาเป็นสินค้านวัตกรรมของโรงเรียน อันดับที่ 2 ได้แก่ 1) สื่อประกอบการเรียน ที่เป็นสินค้าควรให้ตอบโจทย์คนในชุมชน โดยการสร้างสินค้ามูลค่าเพิ่มและผลผลิต ในชุมชนพื้นที่ เช่น ขยะสดทำปุ๋ยน้ำ นำถุงกาแพน้ำไปทำกระเป่า นำเมล็ดข้าว มาทำเป็นสินค้า เช่น เรียงเป็นรูปภาพ หรือแปรรูปเป็นน้ำนมข้าว นำข้าวโพด

มาผลิตเป็นน้ำมันข้าวโพด, บริการกำจัดขยะ เป็นต้น ขึ้นชื่อว่าโรงเรียนแต่ละแห่ง
จะมีวัตถุประสงค์และโอกาสจะดำเนินการอะไร 2) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้า
เพื่อการดำเนินธุรกิจที่มีสินค้าและบริการ ควรตระหนักเสมอว่ามีการเปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา ดังนั้น ต้องมีการบริหารความเสี่ยง 3) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้า
เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมและสินค้าโรงเรียนควรมีความสอดคล้องกับภูมิสังคมและ
สภาพภูมิประเทศ 4) สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้าครอบครัว นักเรียน
และโรงเรียนควรมีส่วนร่วมกันคิดพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมสินค้าที่สามารถ
ต่อยอดนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ได้
อย่างแท้จริง อันดับ 3 ได้แก่ สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้าจะต้องเป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และมีความปลอดภัย อันดับที่ 4 ได้แก่
สื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้าให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนและประเภท
ของโรงเรียนที่พัฒนาโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดไว้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาวิธีการสื่อสารของครูกับนักเรียน
ที่จะสื่อสารกัน ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขั้นที่ 3 ชั้นนวัตกรรม
พบว่า วิธีการสื่อสารที่ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันจากผลการยืนยันมากที่สุดไปน้อยที่สุด
อันดับ 1 ได้แก่ การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้า
ต้องมีการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับลูกค้า โดยใช้ระบบช่องทางต่าง ๆ เช่น ทาง
ออนไลน์ ประชุมผู้ปกครอง หนังสือชี้แจง อย่าใช้สื่อชนิดเดียว ต้องใช้แบบผสม
อันดับ 2 ได้แก่ การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้า
โรงเรียนมีนวัตกรรมและสินค้านวัตกรรมเพิ่มสูงที่สามารถตอบโจทย์ให้ผู้ผลิต
มีรายได้เพิ่ม และผู้ใช้สินค้าได้สินค้าคุณภาพดี มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นตามความต้องการ
อันดับที่ 3 ได้แก่ 1) การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้า
โรงเรียนจัดให้มีขั้นตอนตรวจสอบกระบวนการผลิตสินค้า ด้วยการมีผู้เชี่ยวชาญ
มาดูกระบวนการต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเฉพาะขั้นตอนสุดท้ายที่จะส่งมอบสินค้า
2) การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องนวัตกรรมผ่านตัวสินค้าโรงเรียนมีการ
ประสานความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชน ภาครัฐราชการ ในการระดมเงินทุน

เพื่อการผลิต การตลาด และการจัดการข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยขับเคลื่อนให้
นวัตกรรมสินค้ามีความโดดเด่น

อภิปรายผล

จากการพบว่าสื่อประกอบการเรียนที่เป็นสินค้า ที่นักเรียนร่วมคิด ร่วมทำ
ร่วมผลิตออกมาเป็นสินค้านวัตกรรมของโรงเรียน มีความสำคัญที่ผู้ทรงคุณวุฒิ
ให้ความเห็นที่สำคัญที่สุด สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่ระบุว่า การดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันดับแรกต้องม
ีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ดังนั้น สินค้าที่จะใช้เป็นสื่อประกอบการเรียน นักเรียนจึงจะต้อง
รู้เรื่องนั้นเป็นปัจจัยแรกนั่นเอง (Thanomsing, 2016) และยังสอดคล้องกับพระราช
บัญญัติกองทุนสื่อสร้างสรรค์ที่ระบุว่า สื่อประกอบด้วย เครื่องหมาย ภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้
จะถูกระบุในทึบห่อสินค้า (Safe and Creative Media Development Fund
Act, 2015) และยังสอดคล้องกับหลักการทรงงาน 1 ใน 21 ข้อที่ระบุว่าการทำงาน
ควรระเบิดจากข้างใน นั้นหมายถึง หากทำสินค้าโรงเรียนขึ้นมาเป็นสื่อประกอบ
การเรียนการสอนของนักเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำเช่นเหมือน
กับระเบิดจากข้างใน จักทำให้นักเรียนสนใจ และรักในสิ่งนั้นยาวนาน (Office of
the Royal Development Projects Board (ORDPB, 2016) สำหรับอันดับ 2
สื่อประกอบการเรียนที่เป็นตัวสินค้าเป็นนวัตกรรม และสินค้าโรงเรียนคงมีความ
สอดคล้องกับภูมิสังคมและสภาพภูมิประเทศ สอดคล้องกับหลักของการผลิตสินค้า
หนึ่งหมู่บ้าน 1 ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นต้นแบบของการผลิตสินค้าประจำจังหวัด อำเภอ
ตำบล หมู่บ้านที่ต่างประเทศนำแบบของญี่ปุ่นไปใช้ คือ ควรนำวัตถุดิบที่อยู่ในพื้นที่
ของตนเองมาเป็นส่วนประกอบของสินค้าด้วยเพราะประหยัดค่าขนส่ง และเป็น
ความโดดเด่นของสินค้าที่มีเฉพาะในพื้นที่ (Oita, 2012)

สำหรับด้านการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ครูผู้สอนสื่อสารกับนักเรียน
สำคัญอันดับแรก ได้แก่ การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับลูกค้า โดยใช้ระบบช่องทาง
ออนไลน์ ประชุมผู้ปกครอง หนังสือชี้แจง ใช้สื่อผสมไม่ใช่ชนิดเดียว สอดคล้องกับ

หลักของนวัตกรรมที่ระบุว่าสินค้าและบริการเมื่อมีนวัตกรรมจะมีมูลค่าสูงขึ้น คำว่ามูลค่าสูง คือ ขายได้และได้ราคาดีนั่นเอง (Fagerberg, 2005; Chaisanit, 2010) และสอดคล้องกับ Dangpirom (2019) ที่พบว่า การสื่อสารนวัตกรรมในการเรียนการสอนศตวรรษที่ 21 สำหรับการเรียนการสอนเพื่อความเข้าใจจกต้องใช้สื่อผสมหลายรูปแบบ หลายมิติ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารกระทรวงศึกษา ควรที่จะมีนโยบายให้ทุกชั้นเรียนมีสินค้าที่เกิดจากโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ร่วมมือกันในการผลิตขึ้นมา โดยยึดการมีส่วนร่วม ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และคิดผลิตให้มีนวัตกรรม คือ แปลกใหม่กว่าทั่วไป ให้ครบกระบวนการต้นทาง กลางทาง ปลายทาง คือถึงขั้นขายจริงตามระบบ แวลูเชน ด้วยจะทำให้ นักเรียนเข้าใจเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นนวัตกรรม ประโยชน์ของนวัตกรรม รวมถึงมีพื้นฐานเรื่องของธุรกิจ ซึ่งมีความจำเป็นมากสำหรับการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต สำหรับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ การเรียนการสอนนอกจากจะใช้การสื่อสารด้วยเครื่องมือหลายรูปแบบตามที่ระบุในงานวิจัย เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจคำว่านวัตกรรม ได้เร็วและแม่นยำแล้ว ควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อหลากหลายในการขายสินค้าโรงเรียนนั้นด้วย โดยเฉพาะสื่อใหม่ ๆ ในโลกปัจจุบัน เพื่อการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

ครูผู้สอนสามารถนำงานวิจัยนี้ไปใช้ได้ในวิชา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งในเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนประกอบของวิชาการตลาด วิชากระบวนการผลิต วิชาบัญชีต้นทุน วิชาการสื่อสารและวิชานวัตกรรม โดยใช้สินค้าโรงเรียนเป็นสื่อเรื่องนวัตกรรมและการสื่อสารที่ชัดเจนในเนื้อหาในงานวิจัยนี้

อีกทั้งแนวคิดนี้ครูผู้สอนอาจจะนำไปใช้กับศิษย์เก่า หรือผู้ปกครองให้มีอาชีพผลิตสินค้าขายจริงเพื่อหารายได้เลี้ยงตนเองได้อีกเช่นกัน ซึ่งเป็นการบริการวิชาการแก่ชุมชนอีกด้วย แต่ทั้งนี้ต้องเน้นนวัตกรรมและการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ๆ

เอกสารอ้างอิง

- Bamrunghakdi, T., & Ruyuenyong, W. (2019). Strategies for managing schools with international standards according to the philosophy of sufficiency economy. under the office of the secondary education service area, region 25. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 4(1), 127-136.
- Chaemchoy, S. (2012). Innovative Ideas for school administration in the 21st century. *Journal of Education Naresuan University*, 14(2), 117-128.
- Chaisanit, S. (2010). *Innovation and technology*. Retrieved from <http://it.east.spu.ac.th/informatics/admin/knowledge/A307Innovation%20and%20Technology.pdf>
- Chanruam, R. (2017). *Dual system school management innovation based on the concepts of career-related programme*. Dissertation of Doctorate of Education Administration, Educational Policy Management and Leadership, Doctor of Education, Education, Chulalongkorn University.
- Dangpirom, S. (2019). Educational administration by using new innovations. in the 21st Century. In *School 3rd National Research "Conference Graduate School Conference 2019"*, 3(1), 170-178.
- Department of Local Government Promotion. (2016). *Local sufficiency school: LSS*. Retrieved from http://www.nanlocal.go.th/doc_news/doc220171213214509.pdf
- Fagerberg, J. (2005). *The oxford handbook of innovation*. Oxford: Oxford University Press.

Keeley, L. (2015). *Ten types of innovation: The discipline of building breakthroughs*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Ministry of Education. (2017). *Learning center according to the sufficiency economy philosophy in education titled “educational institutions, model of learning activities and management according to the sufficiency economy philosophy “sufficiency education institution” year 2017*. Retrieved from <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=52116&Key=news19>

Office of the Royal Development Projects Board (ORDPB). (2016). *“Disseminating knowledge according to royal initiatives”, volume 2 “Sufficiency economy”*. Bangkok: Office of the Royal Development Projects Board.

Oita, H. (2012). *One village one product of Oita, a small province in Japan, the model of ‘one community, one product’*. Retrieved from <https://urbancreature.co/oita-ovop-japan/>

Philosopher of the Land. (2020). *Philosopher of sufficiency economy*. Retrieved from <http://www3.moac.go.th/philosopher-philosopher-suffice>

Puenpasuk, P. (2019). Driving the philosophy of sufficiency economy into basic education Ban Muengkong school Chiangdao district, Chiangmai province. *Research and Development Journal of Buriram Rajabhat University*, 14(2), 148-155.

Safe and Creative Media Development Fund Act. (2015, March 26). *Government gazette*. Page 30. Retrieved from <https://www.m-culture.go.th/surveillance/files/835/58/safe-creative-media-law58.pdf>

- Saenglert Uthai, C. (2015). Research instrument. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 12(58), 13-24.
- Tantivejkul, S. (2016). Ecotourism project in Chaipattana-Thai Red Cross area. (Ban Thung Rak), Kuraburi subdistrict, Kuraburi district, Phang Nga province. *Executive News of the Chaipattana Foundation*. Retrieved from <https://www.chaipat.or.th/progress-report/899-manager-chaipattana-news/9100-18-2561.html>
- Technologychaoban. (2021). *Live in the sufficiency economy, planting vegetables, raising chickens in a yard. regardless of the economy, the family was able to survive without being affected*. Retrieved from https://www.technologychaoban.com/livestock-technology/article_7436
- Timothy, M. (2011). *Organizational structure effect on communication efficiency for management information system supported organizations: A delphi study*. Doctoral Dissertation, Management in Organizational Leadership with a Specialization in Information Systems and Technology, University of Phoenix.
- Thammatasananon, S. (2017). The development of educational administration in the basic school level by the participation approach of the basic education committee, under the jurisdiction of Kalasin primary educational service area office 2. *Journal of Education, Mahasarakham University*. 17(3), 41-52.

- Thanomsing, L. (2016, August 18). *The introduction of the sufficiency economy philosophy to the Kuraburi Chaipattana Pittayakom school, Kuraburi sub-district, Kuraburi district, Phang Nga province* [interview]. Member and Deputy Secretary-General of the Chaipattana Foundation, Batch 1 of Sustainable Development Leaders (SDL1).
- Turner, K. et al. (2018). The pedagogical situation fostering 21st century skills of nursing students at Boromarajonani college of nursing, Chon Buri. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health*, 28(1), 127-137.
- Wiroonraj, B. (2017). *Guidelines for human resource management*. Chachoengsao: MN Computer Offset.